

Zorgmonitor Groningen - preventief ouderenbeleid terug op gemeentelijke agenda in Provincie Groningen

Bron 7 oktober 2019 - <https://sociaalplanbureaugroningen.nl>

“Uit recente gemeentelijke beleidsdocumenten, waaronder de programmabegrotingen 2019, blijkt dat gemeenten preventie in relatie tot ouderen(zorg) herkennen als relevant thema en er ook beleidsvoornemens aan verbonden hebben.”

Uit beleidsdocumenten* van de twaalf Groningse gemeenten valt op te maken dat er (weer) aandacht is voor ouderenbeleid. Er zijn grote verschillen tussen gemeenten onderling; bij sommigen zijn de ambities nog bescheiden. In de provincie als geheel richt de inzet zich vooral op goede basisvoorzieningen en woningen voor ouderen en op positief gezond ouder worden. Naast het vergroten van de kwaliteit van leven van oudere inwoners is het voorkomen van dure zorg of ondersteuning een belangrijke drijfveer achter de beleidsvoornemens.

In het kader van de Zorgmonitor Groningen onderzocht Sociaal Planbureau Groningen in 2018 de samenhang en samenwerking in de ouderenzorg in de provincie. Daarin kwam onder meer naar voren dat gemeenten – volgens andere ketenpartners – te weinig investeren in preventie en onvoldoende integraal beleid voeren, waarin zowel sociale als ruimtelijke aspecten worden meegenomen. Dit bracht de Zorgmonitor ertoe om recente gemeentelijke beleidsdocumenten, waaronder de programmabegrotingen 2019, te analyseren. Conclusie: gemeenten herkennen preventie in relatie tot ouderen(zorg) als relevant thema en hebben er ook beleidsvoornemens aan verbonden. Maar van een werkelijk integrale aanpak lijkt in veel gemeenten nog geen sprake te zijn.

Ambities

De actuele gemeentelijke ambities op het gebied van (zorg voor) ouderen liggen vooral op de beleidsvelden sociaal domein en wonen. Ook ‘verkeer’ is voor sommige gemeenten een aandachtspunt als het om ouderen(beleid) gaat. De in beleidsstukken vaakst genoemde gemeentelijke ambities zijn:

- (Verdere) transformatie: van duurdere zorg en ondersteuning naar basisvoorzieningen en onderlinge hulp;
- Voldoende en geschikte woningen voor ouderen;
- Meer (positieve) gezondheid, 'healthy ageing' en actieve participatie van ouderen;
- Meer en betere samenwerking met zorg- en welzijnspartners in dorp en wijk.

Inspiratie

Wie de moeite neemt om beleidsdocumenten van verschillende gemeenten door te nemen, kan veel inspiratie en ideeën opdoen. Bijvoorbeeld bij de gemeente Delfzijl, die aan alles gedacht lijkt te hebben wat de kwaliteit van het wonen, het welzijn en de zorg voor ouderen kan bevorderen: van positieve gezondheid, nieuwe woonconcepten, zorggeschikte en betaalbare woningen, verbinding tussen nulde, eerste en tweedelijns zorg en sociale initiatieven in wijken tot 'op strategische plekken aan tafel zitten om de belangen van onze inwoners (mede) te behartigen'.

Ook de gemeente Groningen beschrijft in haar beleidsdocumenten een breed spectrum aan ambities en activiteiten. De uitdagendste ambitie is waarschijnlijk om de gezondste gemeente van Nederland te worden, met als één van de meetbare doelen het verhogen van het aantal gezonde levensjaren. Dit betreft overigens geen ouderenbeleid, maar is gericht op iedereen van min negen maanden tot en met de 120-plussers. Als het goed is zullen vooral de wat oudere inwoners van nu en in de toekomst daar de vruchten van plukken.

Bij andere gemeenten zijn de ambities minder 'groots'; wel benoemen de meesten concrete thema's waar ze (verder) mee aan de slag willen, zoals voorkomen van eenzaamheid en sociaal isolement, ondersteunen van mantelzorgers (o.a. met respijtzorg), stimuleren van sport, beweging, maatschappelijke participatie en vrijwilligerswerk door ouderen en voortbouwen op SamenOud en de bijbehorende samenwerking tussen ouderenwerk, huisartsen en specialisten ouderengeneeskunde.

Papier en praktijk

Bovenstaande informatie is ontleend aan (beleids)documenten. Sociaal Planbureau Groningen heeft niet onderzocht in hoeverre de ambities al in praktijk worden gebracht.

Bovendien is wat in de praktijk al goed loopt mogelijk juist niet expliciet in de gemeentebegroting opgenomen. Daar komt bij dat een aantal gemeenten in 2019 nieuw is en dit jaar pas echt aan de slag gaat met het beleid voor de nieuwe situatie. Kortom: de papieren werkelijkheid weerspiegelt zeker niet één op één wat er in de praktijk allemaal gebeurt.